

formning. Enkelte bestemmelser går dog ud over den bestående danske ekspropriationslovgivning. Der er således ikke i denne en generel hjemmel til at ekspropriere til fordel for den statslige administration (nr. 1), til anlæg til brug for videnskabelig forskning (nr. 6) og til fordel for vejrtjenesten (nr. 7). En almindelig ekspropriationsadgang til disse formål er imidlertid påkrævet for Grønland, hvor der visse steder er stor knaphed på egnede arealer, og for de to sidstnævnte formåls vedkommende kan en placering eet bestemt sted være af afgørende betydning. For så vidt angår nr. 10, sanering af usund eller brandfarlig bebyggelse, bemærkes, at adgangen til at ekspropriere i dette øjemed ikke er betinget af, at der foreligger en saneringsplan for et nærmere angivet område. Enkeltbeliggende bygninger kan således også eksproprieres.

Nr. 11, der tillader ekspropriation til opnåelse af tilfredsstillende bebyggelsesforhold og hensigtsmæssig udnyttelse af arealer, skal give hjemmel til at ekspropriere blandt andet boliger til boligbyggeri, uanset om byggeriet skal udføres af det offentlige eller af private, og uanset om den ejendom, der eksproprieres, er en god eller dårlig bolig, og om den er isoleret beliggende eller placeret i et allerede udbygget kvarter. I Danmark er der ikke direkte hjemmel til ekspropriation til boligformål, men man kan med hjemmel i landsbyggeoven, byplanloven og saneringsloven få skik på bebyggede områder, således at disse udnyttes mere hensigtsmæssigt. Det kræves, at der foreligger en saneringsplan, byplan eller byudviklingsplan for et vist område, og i forbindelse hermed er der ekspropriationsmuligheder.

I nærværende udkast har man på tilsvarende måde stillet det som en betingelse, at der foreligger en godkendt bebyggelsesplan. Der er ingen lovgivning om en sådan planlægning i Grønland, men i praksis arbejder man med byplaner og bebyggelsesplaner, og man har ved bekendtgørelse af 21. marts 1953 om bebyggelse i vestgrønlandske byer nedsat et bebyggelsesudvalg i hver by, sammensat af repræsentanter for kommunalbestyrelsen og den lokale statsforvaltning. Udvalget skal give tilladelse til alle former for nyanlæg og byggeri og i den forbindelse varetage byplan- og byudviklingshensyn. Bebyggelsesplanen godkendes i dag af vedkommende kommunalbestyrelse og ministeren for Grønland.

Bestemmelsen i nr. 12 vedrørende efterforskning og indvinding af mineralske råstoffer er en overførelse af en i loven om mineralske råstoffer i Grønland (Lov nr. 166 af 12. maj 1965, mineloven) eksisterende bestemmelse, der samtidig ophæves. Den her foreslåede bestemmelse begrænser dog ikke som

minelovens bestemmelse ekspropriationsadgangen til en bevillingshavers koncessionsområde.

Reglen i stk. 2 om erstatningsboliger til personer, der må fraflytte bolig i det eksproprierede område, er specielt begrundet i de særlige forhold i Grønland, hvor man praktisk ikke selv er herre over, om man kan få en anden bolig, uanset om man har penge til byggeri eller indskud, f. eks. i kraft af en ekspropriationserstatning. Der er heller ikke noget udbud af huse eller lejligheder. Man skal som foran anført have bebyggelsesudvalgets tilladelse til enhver form for byggeri. Der er overalt i byerne lange køer af boligsøgende, og i en del af de større byer må det påregnes, at tilladelse til opførelse af eenfamiliehuse med offentligt tilskud og lån inden for relativt kort tid vil blive vanskeligt at opnå, idet stort set alt boligbyggeri i disse byer vil blive søgt gennemført som koncentreret byggeri. Det må påregnes, at en erstatningsbolig så godt som altid vil være meget dyrere end den eksproprierede bolig, og at en boligsøgende derfor ikke kan skaffe sig en lejlighed uden offentlige tilskud til lejen. Under disse forhold vil enhver ekspropriation af en privat bolig, uanset ekspropriationsformålet, stille den pågældende ejer i en meget vanskelig situation. Der er ikke i Danmark et generelt påbud i lov om, at der ved ekspropriation af private boliger skal skaffes erstatningsbolig. Derimod har saneringslovens nr. 184 af 5. juni 1959, § 5 d, en bestemmelse om, at saneringsplanen skal indeholde en redegørelse for, hvorledes der sikres andre boliger til de personer, som må fraflytte saneringsområdet. Kapitel VII indeholder regler om tilvejebringelse af erstatningsboliger. Kommunalbestyrelsen skal forberede flytningen fra saneringsområdet og virke tor, at der ved nybyggeri tilvejebringes boliger til erstatning for nedlagte. Sanering må ikke påbegyndes, før der er tilvejebragt en plan for, hvorledes der sikres boliger, og det bør tilstræbes, at den enkelte husstand får en efter sin økonomi og størrelse passende bolig. Der er også en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen er berettiget til at yde tilskud til husleje, når en saneringsramt familie ikke kan skaffe sig passende bolig på grund af økonomiske forhold.

I Grønland må tilsvarende regler i hvert fald indføres ved sanering, men også ved ekspropriation til de almindelige byudviklingsformål, herunder ekspropriation til rækkehus- og etagehusbyggeri, hvor der i alle tilfælde skal foreligge en mere generel planlægning, som således må omfatte planer for tilvejebringelse af erstatningsboliger.

Forslaget går i sin formulering videre, idet det generelt bestemmer, at ekspropriation ikke må iværksættes, før der er tilvejebragt en plan for, hvor-